

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیات الولایه

آیه ۵- سوره آل عمران - آیه ۷

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

ترجمه

او کسی است که این کتاب (آسمانی) را بر تو نازل کرد؛ که قسمتی از آن، آیات «محکم» (صریح و روشن) است؛ که اساس این کتاب می باشد؛ و قسمتی از آن، «متشابه» است. اما آنها که در قلوبشان انحراف است، به دنبال متشابهاتند، تا فتنه انگیزی کنند (و مردم را گمراه سازند)؛ و تفسیر (نادرستی) برای آن می طلبند؛ در حالی که تفسیر آنها را، جز خدا و راسخان در علم، نمی دانند. (آنها که به دنبال درک اسرار آیات قرآن اند) می گویند: «ما به همه آن ایمان آوردیم؛ همه از طرف پروردگار ماست». و جز صاحبان عقل، متذکر نمی شوند.

تفسیر کوتاه

آیه ۷ سوره مبارکه آل عمران در این فراز از خطبه غدیر

مَعَاشِرَ النَّاسِ، تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَ افْهَمُوا آيَاتِهِ وَ انظُرُوا إِلَى مُحْكَمَاتِهِ وَ لَا تَتَّبِعُوا مُتَشَابِهَهُ، قَوْلَهُ لَنْ بَيِّنَ لَكُمْ زَوْجِرَهُ وَ لَنْ يُوْضِحَ لَكُمْ تَفْسِيرَهُ إِلَّا الَّذِي أَنَا آخِذٌ بِمِدَّةٍ وَ مَصْعَدُهُ إِلَى وَ شَائِلٌ بِعَضُدِهِ (وَ رَافِعُهُ بِمِدَّةٍ) وَ مَعْلَمُكُمْ: أَنْ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ، وَ هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَ وَصِيِّ وَ مَوْلَاتِهِ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْزَلَهَا عَلَيَّ. اِشَارَةٌ بِهِ «إِلَّا فَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ» «هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَ أُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَ ابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَ مَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَ مَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ»

ای مردم، در قرآن اندیشه کنید و ژرفی آیات آن را دریابید و بر محکاماتش نظر کنید و از متشابهاتش پیروی ننمایید. پس به خدا سوگند که باطنها و تفسیر آن را آشکار نمی کند مگر همین که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده ام و اعلام می دارم هر آن که من سرپرست اویم، این علی سرپرست اوست و او علی بن ابی طالب است؛ برادر و وصی من که سرپرستی و ولایت او حکمی است از سوی خدا که بر من فرستاده شده است.

رسول الله (صلی الله علیه و آله) در این عبارت به دو آیه از آیات قرآن اشاره می فرمایند:

آیه ۸۲ سوره مبارکه نساء

[إِلَّا فَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا]

پیامبر در خطبه غدیر قسمتی از این آیه را آورده اند. مردم را به اندیشه در مفاهیم قرآن فرا می -خوانند. زیرا اگر مردم در این آیه و آیات دیگر قرآن تدبر کنند و عناد نورزند با آیاتی که در فضیلت حضرت امیرالمومنین (علیه السلام) در قرآن آمده است، ولایت علی بن ابیطالب (علیه السلام) مشهود است.

حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) بلافاصله به آیه -ای از قرآن اشاره می -کند که در وصف راسخان در علم است.

آیه ۷ سوره مبارکه آل عمران

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

حضرت رسول الله (صلی الله علیه و آله) این آیه را به طور کامل در خطبه ذکر می فرمایند چون پیام مهمی دارد. سخن از راسخان در علم است که از ایمان محکم برخوردار هستند و علم تاویل آیات متشابه قرآن را خدا به ایشان عطا کرده است. مشخص می شود مردم همواره به رهبری و سرپرستی احتیاج دارند اما آیه تصریح می کند که جز مردم خردمند کسی پند نمی -گیرد. تفسیر نور الثقلین درباره این آیه به حدیثی از اصول کافی استناد کرده است.

الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أُورَمَةَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: «الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ» أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأُمَّةُ مِنْ بَعْدِهِ (ع).

حسین بن محمد با اسنادی از عبدالرحمن بن کثیر نقل می کند که حضرت امام صادق (علیه السلام) فرمودند: راسخون در علم حضرت امیر المؤمنین و امامان پس از وی (علیهم السلام) می باشند. (۱)

در حدیثی امام صادق (علیه السلام) نقل شده است که درباره قوله تعالی: " وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا" فرموده اند: "آل محمد، راسخان در علم هستند" (۲) همچنین حدیث دیگری از آن حضرت (سلام الله علیه) نقل شده است که فرموده اند: "نَحْنُ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ وَنَحْنُ نَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ". افزون بر این که راسخان در علم را همان عالمان به تاویل می دانند، مصداق را نیز مشخص و آیه مورد نظر را بر اهل بیت پیامبر اکرم (علیهم السلام) تطبیق می کنند و حاکی از ظهور قوی یا ضعیف آیه در عاطفه بودن واو هستند.

۱- الکافی، جلد ۱، صفحه ۲۱۳

۲. قمی، همان، ج ۲، ص ۴۵۵؛ عروسی حویزی، همان، ج ۱، ص ۳۱۵.

۳. کلینی، همان، ج ۱، ص ۳۱۳.

پایگاههای اطلاع رسانی حوزه نت، تفسیر، تدبر و حرم مقدس امام علی علیه السلام

معاونت فرهنگی تربیتی

مرکز آموزش های غیرحضورى حوزه های علمیه خواهران

<http://vufarhangi.whc.ir/>